

NOVA DOPA

Licejska knjižnica

Dolžni izti

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglas za mm višine stolca 40 p. Reklame med tekstrom, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Ur edništvo Št. 53.
Upravljeni Št. 65.
Račun kr poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Beograd — prestolica.

»Demokratija« piše dne 23. maja št. 859:

Za nas je Beograd poln dragih spominov, pozorišče mnogih intimnih dogodkov, mesto, katerega cela atmosfera tako ugodno pristoja naši naravi. Misimo se popolnoma zrastli z našim rodnim mestom, z njegovim vedrim nebom, z žarkim soncem in oblaki prahu poleti, z vetrovi in snegom pozimi. Pozornimo na njegove neprijetnosti, kakor na njegove svelte vredne dneve z dušo in telom, pa nam se zdi Beograd lep tudi kadar ga nespretni roke njegovih predstavnikov vsled lenobe ali vsled nerodnosti omadežujejo včasih s kakim nenkusnim izumom ali kadar se pojavi v njem brez slabih naravnih elementov.

Ali Beograd ni privlačno mesto samo za nas, ki smo se rodili v njem; prestolica kraljevine Srbije je, vzbujuja vedno tudi veliko zanimanja tujcem. Beograd ima svojo barvo zgodovino, svojo jasno zabeleženo tradicijo, ima sploh veliko in lepo preteklost. To je neizčrpni vir zanimivega gradiva za proučevanje političnega in kulturnega razvoja srbskega naroda.

Pa vendar ima, da so bile najjače sile Kraljevine osredotočene v Beogradu, ki je predstavljal glavno žilo kulturnega in državnega življenja, vendar ni bil nikdar vezan v večji meri z notranjostjo, niti ni vedno značil za jednako privlačno točko za vse kraje in za vse družabne sloje v naši državi. Lahko trdim, da so nasprotuo gojili getovo antipatijo do Beograda konservativni in patrijarhalni ljudje v provinci, zdele se jim je prestolica »odtrgana«, pod »švabskim uplivom«, pod katerim izrazom so se razumele popularno razne kulturne in politične struje iz zapada, ki so popavile belo mesto na obalah Save in Dunava. Politične oziroma strankarske agitacije so učinile, da se je Beograd malo odvijal notranjščini, tako da je kralj Milan nekaj časa celo premišljeval, da preseli prestolico v Niš, kjer se je čutil sigurnejšega in kjer je preživel značen del časa, sklical je v njem tudi seje Nar. skupščine. Od leta 1903, ko se je zasnovala revolucionarna jugoslovanska propaganda, je postil Beograd privlačnejša točka ne samo za Srbe in del Hrvatov izven meji naše kraljevine.

Medtem ko sedaj v naši ujedinjeni državi igra Beograd važnejšo vlogo, kakor jo je imel kot prestolica male

srbske kraljevine, postal je središče jugoslovanske kulturno - politične akcije. Kot prestolica kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, mora postati Beograd takoj mesto, ki je enako dragocen in priljubljeno Slovencem, Hrvatom in Srbov, v katere se bodo počutili vsak član tretjemednega naroda prijetno kakor v svoji hiši. Beograd mora postati ono, kar je Praga za vse Čehe, naj pridejo od koderkoli ali Pariz za Francoze. Svetilka celokupnega narodnega, kulturnega in političnega življeja, budilo k naučnemu in umetniškemu delu, neizčrpni vir zadovoljnosti in radosti.

Za sedaj je Beograd na žalost daleč od tega, da nudi gostu najmanjšo fizično udobnost, kaj če, da bi ga intimejše vezal duševno. Skrajni čas je, da se začne misliti na spremembu tega stanja. Mora se zasigurati ugoden odnos v materialnem pogledu, kakor je v vseh kulturnih središčih. Ne sme se dopustiti, da ko stopi tujec iz vlaka, začne misliti, kje bo spal, kaj bo jedel in kako se bo ogibal po blatinah in prašnih ulicah prestolice. Zato je neobhodno potrebno tehnično reguliranje Beograda.

Treba je misliti, da se kulturno in sploh društveno tako regulira, da vsak naš državljan, naj pride iz kateregakoli kraja, razumel naše življenje in se uživel v njega. Mi pa živimo preves raztreseni in zaprti, imamo naših ljudi, ki se teže spriajaznijo z Beogradom kakor s kakim drugim še tako majhnim mestom. To je žalostna resnica, s katero se moramo precej baviti. Povzdiga Beograda ni samo vprašanje njegovih stanovalcev, ampak to je vprašanje državnega značaja. Zato bi se bilo treba o tem razgovarjati pogosteje in temeljite.

O islamu.

(Predavanje Ed. Šimnica na celjskem Ljudskem vsečilišču.)

V naši ujedinjeni domovini imamo 1½ milijona privržencev Islam t. j. Mohamedancev. Da se budem državljan iste države bolje medsebojno spoznali in znali spoštovati različna veroizpovedanja, sem se namenil v današnjem predavanju našemu ceni občinstvu podati kratek obris islama. Hočem vam podati ne samo kar sem bral v različnih knjigah, ampak tudi kar sem sam videl in opazil, ko sem bival med Mohamedanci v Aziji in Afriki.

Da bomo lažje razumeli islam in njegov vpliv na istočne narode, se mo-

ramo malo uglobiti v prvotno primitivno vero Arabcev.

Rimsko cesarstvo se je ustavilo na vzhodu pred peskom Arabije. Arabci so ostali neodvisni in divji, razdeljeni v številne rodove. Ti ob mejah so stanovati v majhnih mestih in imeli razne nasade, njihove karavane so nosile na zapad kavo, kadilo, datelje; oni v notranjosti so se potikali z njihovimi čredami po puščavi, vedno oboroženi in na konju, napol pastirji, napol roparji (tako je namreč se danes življenje Beduinov.) Kakor so bili stari Arabci gostoljubni, radosarni, vitežki in hrabri, so bili pa na drugi strani ropažljivi grozoviti, krvoželjni udani pijači in igranjci. Žena je bila zaničevana. Ločitev zakona je bila hitro končana s formulom: »Ti si mi kakor hrbet moje matere.« Sinovi so bili blagoslov, hčere prakletstvo, pogosto so jih po rojstvu žive pokopali. Če je bil le eden užaljen, je bil užaljen ves rod. Od umetnosti je cvetela le poezija. Predmohamedanske juške pesmi je najlepša arabska poezija.

Arabci so se vojskovali rod z rodom; vendar so se vsi priznavali za eno in isto pleme. Če vprašaš Arabca, kateremu plemenu pripada, ti donosno in samozavestno odgovori: »ana ibn arab.« Kakor Judje, se priznavajo iste rase, ki jo imenujemo semitsko in ki se natančno razlikuje od arijske Indije po jeziku in po veri. Vsi Arabci so verovali na enega Boga, ki je najvišje bitje in stvarnik vsega: Allah taala, molili so pa tudi džinne, nevidljive duhove. Vsak rod je imel svojega posebnega Boga, ki ga je molil v obliki kake zvezde, kamna ali malika. (Nekateri Arabci so prestopili k judovski, drugi k krščanski veri.) Vsi so pa imeli skupno svetišče v Mekki, Kaabo. Bila je to neke vrste kapela, sezidana v obliki kocke iz sivega kamna. Notranjost je bila prazna, zunanjio stran so vsako leto na novo prevlekli z brokatnim zagrinjam, kisva imenovanim. Na vzhodni strani te kapele, se nahaja takozvan »črni kamen,« katerega je po mohamedanski pravljici prinesel nadangel Gabriel Abrahamu. Ta kamen, ki je kos razpokanega bazalta, (dandanes že na 12 kosov), častijo vso mohamedanci in ga kot največjo svetinjo poljubljajo. V času, ko katerem sedaj govorimo, pred islamom, je stanoval v Kaabi bog Hobal. Drugače je pa imel vsak rod še svojega posebnega malika; našteli so jih 360, pripovedujejo, da je bila poleg podobe Abrahama tudi Marija z detetom Jezusom. V ozki dolini, stisnjeni med golimi skalami, ki obdajajo Kaabo, je sezidal rod Koreš-

to v 5. stoletju majhno mesto Mekko. Vsako leto je bil tu velik semenj, veselice, razni pesniki so recitirali svoje poezije in se kosali med seboj; med tem časom so morale prenehati vse sovražnosti in vsaka vojska. Mekka je bilo sveto mesto, kamor so prihajali romari iz cele Arabije. Čudno se nam bode zdejši, zakaj so stari Arabci postavili to mesto v tako dolgočasen in pust kraj, kjer je veliko pomanjkanje vode. Vedeti morate, da sta tam skozi peljaj dve trgovski poti, katerih so se posluževale skoro vse karavane. V današnjem času seveda je to odpadlo, ker imamo sueški prekop in ker se je prišlo že v 10. stoletju skozi rudeče more na Kitajsko. Imenitna karavanska cesta je bila torek povod ustanovitvi Mekke na tem kraju, ki je s časoma postalo veliko trgovsko mesto. Mesto je imelo trgovske stike s Palmyro, Bizancem, Ktesiphonom in Bosro.

Mohamed. V posvečenem rodu Korešitov, gospodarjev Mekke in varuhov Kaabe se je rodil Mohamed (med 1. 569 in 571). V tem času je bila Mekka postalo mogočno mesto, ni bilo ne republike ne monarhije, načeljevala ji je skupščina starešin (šejkov). Prebivalci so tvorili veliko družino, ki se je sama vladala. Trgovino je pospeševalo češenje Kaabe, kakor je pospeševalo jeruzalemski tempelj judovski promet. V času ko so prenehale vse sovražnosti, so sklepali Arabci kupčije, nastala je v Mekki denarna borza, ki se je pečala s tujimi valutami. Kakor povsod je bilo tudi tam mnogo špekulantov, ki so ljudi naravnost udirali pogojevali so s 30, 40 da celo s 100%, ter ljudi, ki niso mogli plačati zasužnili. Če špekulant niso dobili tu opravila, so se pridružili kaki karavani ter so tamkaj služili svoje dividende. Število karavan je bilo ogromno, prevažali so kože, bakter, zlato in srebro, znati morate, da je bilo rudarstvo v Arabiji že zelo razvito za to so jo nazivali »Arabis odorifer aedives« starim zgodovinarji.

Ni čuda, da se je Mekka tako opomogla in da se je razkošnje v njej tako razpaslo. V takih razmerah se je rodil Mohamed, o katerega pravem imenu si nismo na jasnom, kar je res zgodovinskega iz njegove mladosti zajemamo iz Barhebraea, ker če pogledamo mohamedansko literaturo, ki je v tem pogledu zelo številna, najdemo o njem cel evangelijs Mohomedanove mladosti. Mohamed se je rodil v takoimenovanem »slonovem letu,« ker je v istem letu abesinski Neguš Abraha napadel Mekko, v česar

prej vzami 5 kil žalost, 10 kil potprežljivosti, 15 kil zmernosti, 20 kil čistosti, 30 kil darežljivosti in 125 kil ponužnosti. To vse stolci v možnarju duhovne moči, vlij k temu četr litra upanja, kuhaj to v ponovci pravičnosti priogni krščanske ljubezni, zmešaj to večkrat s pobožno molitvijo, spravi vse v posodo stanovnosti, da ples in napuh ne prideva zraven. S tem se namaži vsako jutro in vsak večer in ne prideš nikdar v pekel.

Uganite, kajkuham notri, je vprašal profesor.

Obiskovalec je začel naštevati celo vrsto nevarnih mikroorganizmov, Brieger pa je vedno odkimal z glavo.

»Kajkuhate potem, povejte?« mu je rekel tujec nepotrpežljivo.

»Par klobas,« je odgovoril Brieger, jih urno vzel iz kotliča in jih pričel jesti.

Kašljajoča rastlina. Svoj čas je povzročilo veliko senzacijo odkritje kašljajoče rastline. Sedaj pa so odkrili v tropičnih krajinah rastlino, ki kašlia. Plod te rastline je podoben grahi. Rastlina ne vzdrži prahu, a če ga pride na njeno listje nekoliko, prične kašljati nekako takoj, kakor otrok, ki ima oslovski kašelj.

Zdravilo za pekel. Našel se je siediči recept, ki ga priporočamo širši javnosti, posebno tistim, ki se pekla posebno bojijo, ali se ga imajo batiti. Na-

Za pouk in kratek čas.

Cudna poroka. Znani pariški odvetnik Lemaitre je dobil tožbo mlade, toča srednje premožne vdove. Poslal ji je precej visok račun. Drugi dan je prišla dama k njemu in ga vprašala, če je njegova ženitna pomislba resna.

»Ali sem vam poslal ženitno ponudbo?« je vprašal začuden Lemaitre.

»Saj ste zahtevali od mene celo premoženje. Ze čut pravičnosti in dolžnosti vam mora pokazati, da vzamete mene kot nameček.«

Res sta se poročila ter živila zadovoljno v zakonu.

Redko korespondenčno sredstvo. Neki pariški starinoslovec je zbiral znamenite bankovce, med temi je imel tudi angleško novčanico. Ta papirnata novčanica je bila izplačana l. 1823 v Lijevipoču nekemu trgovcu. Ko je vredil proti svetlobi, da bi spoznal, če je pristna ali ne, je zapazil na njej bledorudeča znamenja. Pri natančnejšem ogledovanju je spoznal na njej črke. Po dolgem trudu se mu je posrečilo prebrati: »Ce

prise ta novčanica v roke Johna Deana v Carlisle, naj izve iz teh vrstic, da je njegov brat v Alžirju v suženstvu. Dean se je obrnil takoj na vlado, ki mu je pomagala rešiti brata iz desetletnega suženjstva.

Hitra spremembra. Prijateljica je obiskala nekoga dne italijansko gledališko igralko Berigi, ki je bila že boli v letih. Dobila jo je ravno pri toaleti.

»Toda, ljuba moja, kaj vidim, vasi lasje so že čisto sivi!«

»Da, žalibog, je odgovorila umetnica, iz strahu v neki noči sem posivila.«

Čez nekaj dni sreča ista dama Berigi v krasni toaleti.

»Kako, vaši lasje so zopet črni?« je vzkliknila začuden.

»Gotovo,« jo je zavrnila umetnica, »radi velikega veselja vsled zvišanja plače so čez noč počrneli.«

Znanstveno. Brieger, profesor berlinske medicinske facultete je delal nekoč v svojem laboratoriju, okrog njega je bilo polno kemičnih instrumentov in potreščin. Nepričakovano pa ga je obi-

armadi je bilo 13 velikih slonov. 105. sura »slon« govori o tem boju in sicer: V imenu Allaha, usmiljenega, milosrdnega. 1. Ali nisi videl, kako je tvoj Gospod s sloni naredil? 2. Ali nisi prebrečil njihovo zvijačo? 3. in je poslal nad nje ptice v trumah. 4. ki so jih obmetali s kamnjem iz žgane ilovice 5. in jih naredel, kakor popaseno žetev?

Mohamed je bil sin Abdallah in Armine. Kakor poročajo nekateri je njegov oče že pred njegovim rojstvom umrl; drugi pa trdijo da šele potem čez dve leti. Čeprav je bil rojen v revščini — poddeloval je namreč le pet kamel in eno sužnjo — ga je vendar po šegi plemenitih meščanov vzgojila beduinka dojilja Halima v okrepujočem ozračju puščave v šotorih. Ker ga je že v naimežnejši mladosti pogosto napadala božast, o katerih je praznoverje trdilo, da je to obsezenje hudobnega duha, ga je prinesla dojilja materi nazaj. V šestem letu starosti je zgubil mater, nakar ga je staršice Abd-el motabil vzel k sebi, ga redil dve leti do svoje smrti in skrbel za nj z največjo ljubeznjivostjo ter mu zapustil kot varuha svojega strica Abu Taliba. Ker je pa imel sam precej številno družino, sam pa ni bil posebno bogat, je moral iti deček, da si je zaslужil svoj kruh, k bogatim Mekkancem za ovčjega in kozjega pastirja. Ustno izročilo pripoveduje, da je spremljal kot devet leten-deček svojega strica na trgovskem potovanju v Syrijo, kjer mu je neki menih prekoroval, kaka bode njegova prihodnja veličina.

(Dalje prih.)

Politične vesti.

Kdaj dobimo velike župane. Če se zakoni, ki so razglašeni, nameravajo izvajati, o čemur ni vzroka dvoniti, morajo biti veliki župani imenovani najkasneje sredi tega meseca, ker imajo organizirati in izvesti do 28. julija že volitve v oblastne skupščine.

Nujna opozoritev. Danes moramo izpregovoriti naši javnosti prav nujno opozoritev. Zadostno je znano, kako so ljudje pri nas razvajeni v zahtevanju. Zahteva kmet, trgovec, obrtnik, konzument, delavec. Zahtevajo neizdrošno. Tudi obsojajo neizprosno one, na ktere so zahteve in pričakovanja adresirane. Vendar so vsi ti krogli mirni, kakor da bi se jih nič ne tikalo volitve v pokrajinsko skupščino mariborsko. Po zakonu morajo te volitve biti razpisane najkasneje do konca tega meseca. Zastopniki bozo 4 dolga leta odločevali o gospodarstvu v oblasti. Kakoršna večina, takšen odbor, ki bode imeli velike pravice. Demokratisko vodstvo je sklenilo, da strarki niso do tega, da so zastopniki v tisti skupščini strankarji, ampak patrioti, poštanjaki in veščaki. Sklenjeno je, da bodo se za vsak rez pozvalo gospodarske kroge posebej, na sestanek za postavljanje kandidatov. To je skrajno liberalno načelo. Toda če spijo kmetje, trgovci, obrtniki, konzumenti, ki so včasih tako glasni, in če se ne pripravljajo na volitve, ne mislijo na kandidate itd., kakor bodo kriv, če bodo naenkrat presenečeni! Ni še dvanaesta ura, toda za početek akcije je pravi čas.

gnal leve v beg. Otrok pa je ostal in čez nekaj trenutkov ga je držal srečni oče v naročju. Obleka otrokova je bila raztrgana in koža ponekodi opraskana, sicer pa je bil otrok popolnoma zdrav.

Pomirljivo. Angiež pride na otok Ceylon. Hotel se je kopati, zato prosi nekega domaćina, naj mu pokaže prostor, kjer ni krokodilov. Singalez ga podeli k izlivu reke, tam se prijetno koplje, medtem ko ga vodnik pazljivo gleda. Ko pride iz kopeli vpraša, zakaj na tem kraju ni krokodilov.

«Krokodil se boji morskega volka,» odgovori domaćin, »tu je preveč morskih volkov.«

Kratke in jedernato. Francoskemu profesorju Meunieru so položili dijaki v njegovi dvorani za mineralogijo, mesto kamnov, ki so bili določeni za predavanje tudi kos asfalta. Profesor začne in kaže slušateljem med predavanjem posamezne kamne.

»To je kos grafita — ta kos je kamena strela — ta kos je malahit in ta — pri tem prime za asfalt — ta kos ne stramnost!«

Iz seje ministrskega sveta. Ministrski svet je na seji 30. maja nadaljeval razpravo o amnestiji. Tozadevni ukaz bo pojutrišnjem predložen kralju v podpis. Ukaz bo objavljen na dan pred kraljevo svatbo. Finančni minister je nato poročal ministrskemu svetu o tretji ponudbi za inozemsko posojilo, kakor tudi o pogajanjih glede prvih dveh ponudb. Ministrski svet je dalje razpravljal o odlikovanjih uradništva in političnih osebnosti o priliki kraljeve poroke.

Kandidature po okrajinah sprejete. 30. maja se je nadaljevala konferenca članov vladnih strank glede volilnega zakona, razpravljali so najprej o srezkih kandidaturah; radikalci in demokrati so pristali na tozadevni Marinkovičev predlog. Nekateri radikalci so bili sicer proti predlogu. Demokrati pa so bili mišljenci, da akoravno je v nekaterih srezih neslovanska večina, se bo večina pritegnila na nosilca slovanske kandidatne liste, ako bo to ugledna oseba iz dotičnega sreza.

Cičerin obiskal d'Annunzia. Cičerin je pred svojim odhodom iz Italije posetil tudi Gabrijela d' Anunzia v Gardonu ob Gardskem jezeru! Italijanski listi obširno poročajo o tem posetu, ki ga je napravil Cičerin Gabrijelu v znak Zahvale za mnoge tople besede, ki jih je italijanski pesnik ob raznih prilikah našel za trpečo Rusijo. Potovanje iz Genove v Gardone se je vrnilo v treh avtomobilih; Cičerin je ostal pri d' Anunziu na obejdnu in večerji ter potem prenočil v sobi, o kateri poročajo, da jo je izbral Gabrijele v svoji vili osebno in jo pripravil za visokega gosta. Cičerin in Gabrijete sta imela več dolgih razgovorov, in sicer brez prič, vendar trdi italijanski tisk, da je upravičen javiti, da sta se oba razgovarjala na dolgo in široko.

Celjske novice.

Pravde zaradi nemške hiše v Celju. Trikrat je celjsko okrožno sodišče oglednilo meritorno razpravo o tej pravdi. Trikrat so bili v Ljubljani oz. Zagrebu drugega pravnega imenja. To moramo povrediti onemu delu javnosti, ki sprašuje, zakaj še ta zadeva ni rešena. Te dni je prišla zoper stališč celjskega sodišča nasprotujoča konečna odločba najvišjega sodišča iz Zagreba, ki pritrjuje predlogu drž. kuratorja g. I. Prekorška, da se odobrava vložitev civilne tožbe.

Osebna vest. G. dr. Janko Rak, sedanji sekundarni zdravnik v javni bolnišnici v Celju se naseli s 1. junijem kot praktični zdravnik na Ljubnem v Gorjansavinski dolini.

Izlet obrtnic nadaljevalne šole v Hrastnik in Trbovlje. V četrtek, dne 25. maja je priredila tukajšnja obrtna nadaljevalna šola poučni izlet v Hrastnik in Trbovlje. Izleta so se udeležili skoro do malega vsi vajenci in vajenke z učiteljskim zborom pod vodstvom g. ravnatelja Serajnika. Odpeljali so se z jutranjim viakom do Trbovelj. Tam so si ogledali velezanimive naprave rudnika med postajama Hrastnik-Trbovlje, kot pumpe, s katerimi se savska voda goni v velike rezervarje, da potem snaži v pralnici premog, veliko elektrarno, savski rov, kateri dovaja ves v Trbovljah skopami premog, ki ga tukaj stroji delijo v razne vrste, odstrani se vseh nerabnih primesi, spravlia v magazine ali pa naklada v železniške vozove. Po ogledu so se peljali z majhno rudniško železnicijo v Trbovlje - Vode. Popoldne so si pa ogledali zelo poučljiv obrat steklarne v Hrastniku in kemično tovarno. Kdor je videl to pestro množico našega mladega obrtnega naraščaja, kako mirno, lepo, dostojo se je zabavala v dobi odpočetkov, poslušal njih lepo ubrano petje, je še le znal ceniti, primerjajoč naraščaj za časa našega tlačanstva, kako veliko narodno nalogo rešuje ravno obrtno nadaljevalna šola. Mirno brez pompa je pokazalo učiteljstvo uspehe dela na razstavi 14. maja, a še večji lepši uspeh je pa doseglo s tem, da nam vzgaja naraščaj v narodni zavednosti, kar je pokazal najboljše ta izlet. Cast mu!

Glasbena matica v Celju. Prihodnji mesec priredi Glasbena Matica v Celju koncert tukajšnje glasbene šole. Spored bo obsegal poedine in skupne nastope šolanja na glasovirju, violinu in solopetu različnih letnikov in hoče pokazati pri tej priliki lepe uspehe, ki so se dosegli na tem prosvetnem zavodu. Oa-

bor sigurno pričakuje, da bo občinstvo to prifreditev z mnogobrojnim obiskom posetilo tembolj, ker je splošno znano, kako težko se taki kulturni zavodi, katerih trudopolno delovanje je v prvi vrsti namenjeno širši javnosti, vzdržujejo in v napredni smeri navzgor vodijo. Tudi zasluži odbor za njegov nesebičen trud popolno priznanje občinstva s tem, da poseti kar najbolj številno to kulturno prireditve.

Vse ceni. pevke in gg. deveci se za danes v sredo vabijo k pevski vaji v malo dvorano Nar. doma. Po pevski vaji je na razgovoru tudi sodelovanje pri letošnjih prireditvah in izletih. Vabi se tudi novi člani CPD.

Pri okrožnem sodišču v Celju odprde za tekoče leto drugo porotno zasedanje, ki bi se bilo pričelo dne 12. junija 1922, ker ne dostaja kazenskih slučajev za poroto.

Razstava ženskih ročnih del in risb učenček šolskih sester v Celju bo v dnehi 3., 4., 5. in 6. junija tl.

Solske počitnice o priliki svatbe NJ. Vel. kralja. Ministrstvo Prosvete je odredilo, da je zaradi svatbe NJ. Vel. kralja na vseh šolah države 7., 8. in 9. junija tl. prost pouka. Ker je 10. dan junija sobota, je pokrajinska uprava za Slovenijo dovolila, da je prost pouka tudi 10. dan junija, tako da trajajo počitnice v zvezi z binkoštnimi prazniki od vstete 3. dne do vstete 11. dne junija tl. Ker prebijajo učenci te počitnice večinoma doma pri svojih, odpadejo posebne oficijelne šolske slavnosti ob tej priliki. Pokr. namestnik: Hribar, I. r.

Pozor! Okr. glavarstvo v Celju razglasa: Tekom letošnje zime je sneg in vihar poškodoval, polomil in izruval večje množine igličastega (smrekovega, jelovega in borovega) drevja; dalje se je uradno ugotovilo, da se pri sekantu igličastega lesa pušča odpadke (veje, vrhače, treske) in tudi cela debla dalje časa neolubljena v gozdu. Da se pravčasno prepreči razmnožitev gozdov škodljivih žuželk in to v prvi vrsti hrošča-lubadaria, se v smislu določb §§ 4 in 5 gozd. zak. z dne 3. 12. 1852, drž. zak. št. 250 odreja sledi: 1. Vsak gozdni posestnik se pozivlja, da pregleda svoje gozde, ter do najkasneje 15. junija tl. poseka in olubi vse po snegu in viharju poškodovano igličasto drevje. Pri tem naj posebno pazi na morebitno lubadjevo zaledo, ki se nahaja v lubju (škorji). Škorjo po lubadaru napadenih drevcev se mora takoj v gozdu na ognjavarnih krajih sežgati, da se zalega uniči in prepreči razmnoževanje lubadaria. Debla, vrhove in veje, ki je ostalo v gozdih po morebitnih prejšnjih sekih in ki ne presega 6 cm srednje debeline je na majhne kupe zložiti, če se te ne dado iz gozda spraviti. 2. Skladanje neolubljenega lesa igličastega drevja po gozdih, edvozni potih in na žagah ter lesnih skladiščih je iz gori omenjene razloga najstrožje prepovedano. Prestopki tega razglasa se bodo kaznovali, če ne pride v poštev splošni kazenski zakon ali pa gozdni zakon, po ministrski naredbi z dne 30. 11. 1857 drž. zak. št. 193. Na podlagi tega razglasa odrejeni ukrepi se izvedejo, ako potrebno na stroške zamudnika v smislu ces. naredbe z dne 20. 4. 1894, drž. zak. št. 96, pri čemur se priporomi, da je za točno izpoljevanje predmetne odredbe odgovoren ne le gozdni posestnik, temveč tudi podjetnik sekanja in lesni trgovci, kupec in lastnik žage.

Iz obrtniških krovov nam pišejo: Logika: Uzakonjen je za rokodelske obrti osemurni delavni čas, katerega že po svojem principu zagovarjajo delavske stranke, strogo ga pa nadzoruje za to postavljenha oblast z ne malim sodelovanjem delavske organizacije, katera ima v celjskem občinskem svetu lepo število svojih zastopnikov, ki strogo izvajajo osemurni delavni čas za mestne delavce. Bog ne daj, da bi kak delavec smel le količkaj več delati za občino; a eni in isti zastopnik delavstva pa si da delati doma v svoji hiši ravno od mestnih delavcev po osemurnem delavniku tako da mestni delavec dela 10 ali ceto po več ur. Logika delavskih zastopnikov, kje si?

Pogrešana dekllica Zoilia Inkret, o kateri smo v zadnji številki poročali, da se je zgubila, se je zopet našla. Izsledili so jo starši.

Policijske vesti. Najdeni predmeti:

26. 5. se je našla ročna torbica iz rumen svile. 25. 5. 57 Din in eden košček papirja na katerem je napisano »Marioborska 45 je kasarna kralja Aleksandra. Izgubljeni predmeti. 27. 5. je bila izgubljena na poti Gaberje - Sp. Hudinja ženska srebrna tulja ura v vrednosti 1000 K.

Upozorujemo na današnji egles škole »Univerzal« za krojenje te preporočuje se ej. našim gradjankama, da ne propuste ovn izvanrednu priliku, te neka se okoriste ovom čuvenom krojačkom školom »Univerzal«, tim više, što je omogočeno, svakome od 15.—50. god. Ujedno skrečemo pažnjo, na izjavu učenca ove škole u Ljubljani, izšlo u našem listu od subote 27. maja tl. br. 60. Uprava »Nove Dobe«.

Prosveta.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

V sredo 31. maja ob 19. (7.) uri zvečer je v mestnem gledališču javno kino-predavanje o »tuberkułozì«. Predava g. primarij dr. Rajšp. Vstop brezplačen.

Ljudsko vseučilišče je priredilo v mestnem gledališču v dnevih 29., 30. in 31. maja sledišča kinopredavanja o »tuberkułozì«: 29. 5. ob 17. uri za gimnazijo in 5. razred mestne osnovne šole; 30. 5. ob 17. uri za dekliško meščansko, za trgovsko in za rudarsko šolo: 31. 5. ob 15. uri za mestno deško osnovno, za dekliško mestno osnovno šolo in za zavod šolskih sester: 31. 5. ob 17. uri okoliška osnovna in deška meščanska šola. Razen tega se je tudi vojaštvu predaval in sicer 30. 5. ob 9. uri prva partija, a druga 30. 5. ob 14. uri. — Predaval so g. primarij dr. Rajšp 4krat, g. mestni fizik dr. Derecani 1krat. G. vojaški zdravnik je predaval 2krat. Na tem mestu bodi izrečena najlepša hvala zagrebškemu zdravstvenemu odseku, posebno sekciji za zdravstveno propagando za film (gospa Novosel) ter se v bodoči na novo pripomoremo. Ljudsko vseučilišče v Celju.

Andrej Strug, Jutri. Iz dolinice prevel Vilko Mazi. Prevodne knjižnice VII. zv. V Ljubljani 1922. Založila Tiskovna zadruga. Cena Din 8.—, po pošti 75 para vec. Strug je eden najoddilčnejših predstavnikov poljske moderne, ki je ustvaril poljsko novoromantiko. Komaj v teku par let je napisal bogato zbirko novet, med katerimi je sprejela kritika baš »Jutri...« z največjo hvalo. »Jutri...« je en sam harmoničen niz pretresljivih scen revolucionega leta 1863, ki je hotelo z brutalnim nasiljem izbrisati iz zgodovine poslednjo sled poljske kulture in poljskega imena vobče. Glavni junak te poviši preživlja težke ure ki so mu natanko šteje: jutri zarano ga obesijo. Pogimti mora za vero v svoje ideale, za svobodo zatirane domovine. Strug opisuje strahoto te agonije z nedosežno rutino, z ognjevitimi temperamentom, a vendar brez patosa. Povest prikazuje največjo realnost, a je obdana z najnežnejšo poezijo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Sokolstvo.

JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ.

Prodajalne, gostilne itd. na telovadnišču vsesokolskega zleta. Na telovadnišču bodo napravljeni večje število prodajalnih prostorov v velikosti 4 × 5 m. Ti prostori bodo odprti občinstvu od jutra do zaključka telovadbe, to je do ca. 3. ure zvečer. Interesenti se opozarjajo, da vložijo oferte glede najemna prostora najkasneje do 1. julija t. l. na naslov: I. jugoslovenski vsesokolski zlet 1922. finančni odsek. Posamezna tvrdka oferira lahko tudi za več prostorov. Finančni odsek ni zavezан dati prostore najvišjim ponudnikom. Eventuelno potrebne informacije se dobe v pisarni J. S. S. v Ljubljani. Narodni dom.

I. jugoslovenski vsesokolski zlet — narodne noše. Dosedaj je došlo že prejšnje število prijav za narodne noše. a vendar je želeti, da prihajajo nadaljnje prijave živahneje. Treba je namreč vedeti natančno š

Iavnem nastopu je v prvi vrsti namenjen 23. julij. Naraščajevga nastopa se udeleži vsa sokolska mladina naše domovine, prihiti pa tudi med nje do 1000. naraščaja češkega Sokolstva. Ves mladi zbor naj pokaže združeno in ujedino domovino, posejano z nežnim sokolskim cvetjem. Moški in ženski naraščaj ter deca obojega spola se zbere ta dan na zletišču, da se spozna, da vidi, da ni razlike med njimi — pa bodi njegov dom pod sivim Triglavom ali pod skalnatimi gorami albanske meje. Sokolska meja bodi trdna vez med njimi in spoznanje, da so sinovi in hčerke ene matere — Jugoslavije. Tako je zamišljen naraščajev dan na vsesokolskem zletu. Vsa društva so dobila že točnejša navodila glede nastopa naraščaja. Za prenočišča in za prehrano naraščaja v Ljubljani bode preskrbel vse potrebno zletni odbor. Bratska društva in župe pozivljamo, da se drže danih navodil in da pridno vesajo mladino za prvi javni nastop. Skrbite že sedaj, da se nabavi za naraščaj dovoljno število naraščajevih kröjev. — Dela in priprav je torej in izobilju v vsakem društvu in za vsakega člena. To nas pa ne sme prestrašiti, zakaj brez dela in brez truda ni uspeha.

Zletni znak. Pozivljamo vsa bratska društva, da čimprej naroče za vse udeležence zletni znak, ki stane 20 Din. Opozivljamo dalje, da je vse članstvo, ki se udeleži zleta zavarovan proti event. nezgodam na železnici, vsled česar mora vsak član (ica), ki kupi znak doplačati še 2 K za zavarovalnino. Denar za znak in zavarovalnino je poslati naprej. Znaki se pošiljajo samo na društva, zato jih naj posamezniki naročajo samo pri društvih in ne direktno pri Savezu.

Sokolska razstava. Ponovno opozivljamo vsa bratska društva in župe, da pošljemo pravočasno vse predmete, ki so namenjeni za sokolsko razstavo, ker se na pozneje došle pošiljatve ne more oziрат. Prosimo istotako vse brate in sestre, ki imajo shranjene sokolske spomine, da jih oddajo proti potrdilu razstavnemu odseku, ki jim jih po končani razstavi vrne nepokvariene.

Turistika in šport.

BINKOŠTNI IZLETI.

Izlet na Plitvička jezera je odpovedan.

Izlet na Pohorje se vrši. Celjani odrijejo z vlakom ob 2. uri 10 v nedeljo zjutraj do Maribora. Obiskali bodo mesto Mariborsko, Ruško kočo in Klopni vrn. Natančnejši spored je bil objavljen. Sestop in vrnitev po dogovoru v pondeljek zvečer.

Izlet na Urško. Odhod v nedeljo zjutraj s savinjskim vlakom ob 8. uri 10 do Slovenigradca. Tam obed. Nato pot na goro, kjer se v koči prenoči. Sestop po dogovoru. Celjski odsek Sav. podr. SPD.

Turistovski vlaki. Na dnošnjo podpisane odseka dovolila je tudi južna železnica na progi Celje - Trbovlje ob nedeljah in praznikih turistovski vlag. Isti odhaja iz Celja ob 5.10 iz Zidanega mosta ob 6.35 in prihaja v Trbovlje ob 7.9. — Na progi Celje - Slovenigradec vozi turistovski vlag vsako nedeljo in praznik ob 4.10 zjutraj. Oba vlaka vozita od 1. junija do 30. septembra. Upamo, da se bodo izletniki pridno posluževali ugodne prilike, ki se jim nudi z jutranjimi vlaki za enodnevne izlete v bližnjo in daljno okolico. Ker so od 1. 6. tudi na državni progi uvedeni zopet večerni vlaki, bo na ta način našemu občinstvu omogočeno v enem dnevu napraviti tudi daljše izlete. Celjski odsek Sav. podr. SPD.

Dopisi.

Zg. Ložnica tiki Žalca ima svoje podimenom »Kmetijsko bralno društvo«, ki vprid vaščanom dela že 14 let na gospodarskem kakor na kulturnem polju. Kmalu po ustanovitvi napravilo je veliko Ciril - Metodovo slavnost, ki je družbi donesla veliko gmotnega uspeha. Ima tudi svoj dramatični odsek, ki je v teku let vprizoril okoli 39 gledaliških predstav, povečini z dobrimi gmotnimi kakor moralnimi uspehi. Pred dvema letoma se je na prizadevanje župnega načelnika g. dr. Bergmana izvil iz žalskega gasilnega društva »Ložniški oddelek«, kar se je na priporočilo žalskega načelnika tov. Kučeca na zadnjem občnem zboru enoglas-

no sklenilo, ustanoviti lastno samostojno gasilno društvo. Z mlado silo smo morali vstat in začeti delati tudi na gasilnem polju. S težavo priborili smo si že svoj gasilni hram, nabavili skoraj za vse članstvo kroje in naročili 100 m cevi na račun gasilne slavnosti, ki se vrši na binkoštno nedeljo, v slučaju slabega vremena pa dan pozneje. Potrebujemo pa še razne potrebščine, ki jih deloma nismo, deloma pa so v slabem stanju. Zato apeliramo na okoliška bratska društva in na cenj. občinstvo za mnogoštevilni poset. Naša mala vasica, ki šteje komaj okoli 27 številk, ima pa v svoji sredi dosti dobrih posebno mlajših društvenikov, dolžni smo pač hvalo našemu neutrudljivemu voditelju, ker že izza ustanovitve obeh društev vodi in dela z mladeničko agilnostjo za procvit in razvoj Ložnice; navdušuje nas v teh slabih gmotnih razmerah sladka zavest, dokler imamo v svoji sredi vrlega g. Naraksa st., se nam ni treba batiti, da bi naša vas prišla pred društveni razsul.

Obrtni vestnik.

Izlet obrtnic nadaljevalne šole v Celju. Obrtna nadaljevalna šola, je napravila izlet dne 25. maja tl. v Trbovlje in Hrastnik, katerega se je udeležilo nad 180 vajencev in vajenk. Izlet je prav hvalevredno vodil vodja obrt nad. šole gosp. ravnatelj Serajnik. Občeslov, obrtni društvo v Celju je podelilo za izlet 1000 K in s tem omogočilo revnim vajencem in vajenkam soudelježbo. Južna žel. je dala tri velike vagone za izlet na razpolago, za polovično ceno enega ceļo II. razreda. Ravnateljstvo Trboveliske premogokopne družbe, je bilo izletnikom zelo naklonjeno, dalo je enega gospoda na razpolago, ki nam je vse zanimivosti pokazal in razložil. Dalje je dalo na razpolago rudniško železnico iz kolodvora v Trbovlje in nazaj, ki je povzročila neizmerno veselje in zadovoljstvo vsem izletnikom. Gospod gerent trboveliske občine je pozdravil izletnike in se med nami zabaval do odhoda. S popoldanskim vlakom smo se odpeljali v Hrastnik kjer smo ogledali glažuto in kemično tovarno. Med velikim veseljem smo se odpeljali z večernim vlakom, prepevaje narodne pesmi zopet v Celje. V hotelu »Evropa« se je šešlo učiteljstvo, kjer se je v splošno zadovoljstvo konstatašo, da so se učenci kakor učenke celo dan izleta prav dostojno obnašali. Vsekakor je v čast učiteljstvu, ki se je potrudito, v tej kratki učni dobi doseči tako lep in hvalevreden napredok. Vsi so si bili soglasnega mnenja, da bo treba v tem oziru pridno nadaljevati, kar bo v prid obrtnemu razvoju v naši domovini neizmernega pomena. Iz tega vidika kličem živočošstvo! Živel napredok.

Ivan Bizjak.

Informativni biro na carinarnicah. Trg. in obrt. zbornica v Ljubljani se je radi stalnih pritožb, da stranke ne dobrojajo na carinarnicah v Ljubljani in v Mariboru nikakih, oziroma nezadostne informacije in pojasmila o raznih nejasnih carinskih naredbah, obrnila na generalno direkcijo carine v Beogradu s prošnjo, da naj bi se pri glavnih carinarnicah I. reda v Ljubljani in v Mariboru odredil po en izvezban carinski uradnik, da bi brezplačno dajal uradno strankam carinske informacije, kakor je bilo to v srbskem carinskem zakonu predvideno za carinarnico v Beogradu. Zbornica je sedaj prejela od generalne direkcije carin v Beogradu obvestilo, da so se ukrenili vsi potrebeni koraki, da se tudi pri carinarnici v Ljubljani v najkrajšem času ustanovi carinski biro, ki bo po členu 51 carinskega zakona dajal na pismena vprašanja pojasnila o kakovosti blaga.

Carinjenje poštnih pošiljk. Direkcija za pošto in brzojav v Ljubljani obvešča vse interese, da je ministrstvo za pošto in brzojav v Beogradu sporazumno z ministrstvom financ odredilo, da se vse poštnne pošiljke iz inozemstva, ki so prestopijo drž. mejo, do vstetege 25. aprila tl. carinijo brez dovolila Narodne banke za nakup kritja v inozemski vrednosti za nabavo dotičnega blaga, kar je bilo doslej potrebno v zmislu rešenja ministrstva financ I br. 1957 od 25. februarja 1922 (razglašeno v »Službenih Novinah« št. 45 od 29. februarja in v Ur. listu pokr. uprave za Slovenijo št. 21 od 8. marca tl.). Za vse one poštnne pošiljke, ki so došle iz inozemstva po 25. aprilu tl., pa so ta devizna dovolila še nadalje po-

trebna. Direkcija za pošto in brzojav poziva vse prejemnike teh zadnjih pošiljk, da si pravočasno preskrbe pri Nar. banki potrebna devizna dovolila ter jih predlože pristojnim carinjalnim poštam (Celje, Maribor 2 ali Ljubljana 2). Brez teh dovolil pošta ne more posredovati pri carinjenju poštnih pošiljk in je vsaka osebna intervencija stranke pri carinalni pošti kakor tudi pri carinjalni brezuspešna. Pošiljka bo ležala pri carinjalni pošti, dokler ne predloži stranka deviznega dovolila. Direkcija za pošto in brzojav opozarja hkrati interesente, da poštna uprava ne odgovarja za škodo, ki bi nastala vsled tega, ker je prejemnik pošiljke prepozna predložil dejavnost dovolilo.

Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Menični blanketi nove emisije se izdajo v najkrajšem času v promet in se bodo najkasneje koncem meseca maja 1922 dobivali pri pooblaščenih prodajalcih (trafikantih). Finančna deželna blagajna v Ljubljani in davčni urad izven Ljubljane so zavezani prodajati neposredno strankam le menične blankete v vrednosti po 13 Din 20 para in nad to vrednostjo. Po 30. juniju 1922 je kolkovanje (dokolkovanje) meničnih blanketov dopustno samo v zmislu člena 13 taksnega in pristojbinskega pravilnika (Uradni list št. 104/1921), in se smejo uporabljati izključno in sicer tudi ob tem dokolkovanju samo monopolizirani menični blanketi nove emisije. — Živinski potni listi (stočni pasoši) stare emisije razen onih po 50 para, ki ostanejo še dalje v veljavni, se smejo ob predpisem dokolkovanju uporabljati samo do 30. junija 1922 in se zamorejo zamenjati proti onim nove emisije ozir. onim stare emisije po 50 para (eventuelno proti doplačilu) do 31. julija 1922 potom okrajnih glavarstev, ki preimejo posebna navodila. Ze rabljeni živinski potni listi, ki so opremljeni z uradnimi potrdili i. sl. in živinski potni listi stare emisije po 50 para, ki ostanejo še dalje v veljavni, se ne zamenjajo.

Dnevna kronika.

Trgovcu Ferdo Pusteku v Šmarju so neznani vlomilci vlomili v trgovino v noči od 27. na 28. maja ter odnesli razno manufaktorno blago in sicer za ženske volmeno v raznih barvah istotako za moške obleke suknje temne barve. Vrednost ukradenega blaga znaša čez 100.000 K. Ako bi kdo kupil ali mu kdo ponujal tako blago, naj to naznani in dobri dotičnik, ki to izsledi lepo nagrado.

Akademski dan PDJA. »Podporno društvo jugoslov. akademikov v Ljubljani«, ki nudi brezplačno ali pa za zmanjeno ceno okrog 450 revnim akademikom ljubljanske univerze hrano v akademski menzi, se bori s težko finančno krizo, ki ima lahko za posledico, da se menza tik pred koncem semestra ukine. Nedogledna izguba bi zadela s tem podpirance, ki stoejo po večini pred izpitom in od katerih jih preko 200 ne dobiva od nikoder nikake podpore. Zato se obrača podpisani odbor na vso našo javnost s prošnjo, da negovo nabiralno akcijo, ki se bo vršila v dneh 10. in 11. junija po celi Sloveniji, z vsemi svoimi močmi podpre in ji pripomore do čim večjega gmotnega uspeha. V to svrhu prosimo tudi vsa društva, da ne prirejajo ob teh dneh nikakih prireditev. Odbor za akademski dan PDJA.

Zagrebški velesejem. Zagrebški velesejem ne bo otvoren 3. junija ampak šele 17. junija ter bo trajal do 2. julija.

Pri kopanju utonila. 25. maja sta se šla kopat v Voglajno dva učenca kmetijske šole v Št. Juriju ob juž. žel. Janez Jezernik županov sin iz Šmartna v Rož. dol. in Janez Zabukšek iz Teharja. Zabukšek je hotel naučiti Jezernika plavati, pri čemur pa sta oba utonila v valovih.

Tat v železniškem vozu. Poročajo nam: V Zidanem mostu je v ljubljanskem vlaku nek gospod pozabil na stranično torbico, v kateri je imel 200.000 kron. Takoj se je vrnil, a torbe ni bilo več. Nastopilo je takoj orožništvo ter zastražilo obo voda voza. Tat se je tega ustrašil ter nesel torbo nazaj v stranice, kjer so jo potem našli. O tatu seveda ni sluha ne duha.

Prošnja darovalcem, ki so prispevali k nakupu vile na Bledu. Z ozirom na vladno izjavo, da se naj prispevki za vilo na Bledu uporabijo za dobrodelne na-

mene, se obračamo do vseh tistih, ki so v ta namen prispevali in še namieravajo prispevati, z vlijudno prošnjo, da pokončijo namenjeno darilo v korist »Otroške bolnice kraljice Marije« v Mariboru, ter s tem podprejo naše človekoljubno delo. Odbora »Za ustanovitev in vzdrževanje otroške bolnice v Mariboru« in »Marib. slov. ženskega društva«.

Zelo prijetno pri ribanju hrbita, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust deluje le-karnarja Fellerja prijetno dišeči »Elsa-fluid«. Mnogo je močnejši in boljši kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojne steklenice ali 1 špecjalna steklenica skupaj z zavojem in poštnino za 72 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 356. Hrvatsko.

ZAHTEVAJTE V VSEH GOSTILNAH IN KAVARNAH RAČUNSKE LISTKE CMD!

Poslano*).

Na občnem zboru Jadranske banke je sedanji ravnatelj g. Kamenarovič imel drzno čelo mi očitati celo vrsto nekorrektnosti v mojem poslovanju za časa, ko sem bil ravnatelj tega zavoda. Mnoho teh očitkov spada v interno kritiko gospodarskega vodstva Jadranske banke in le mož, kakor je g. Kamenarovič, je mogel imeti to neokusnost, da teh očitkov ni iznesel pred upravo, marvejih v več jezikih razširil po svetu v posebnih brošurah, ter jih razglasil tudi po časopisu. G. Kamenaroviča metoda je značilna sama na sebi, očitki in obtožbe so izrečeni, ne da bi meni prej kadarkoli bila dana prilika zavzeti svoje stališče in pojasnit svoje delovanje v zavodu.

Nisem političen, temveč poslovni človek. Nikdar se dosedaj nisem proti kritikam in govoricam, kojih predmet sem bil kakor vsak gospodarski strokovnjak mnogokrat tudi jaz, branil z izjavami in polemikami po časopisu. Opustil sem to, ker smatrjam, da je mesto gospodarskih delavcev v poslovnom biroju, ne pa na javnem trgu in da voditelji naših gospodarskih podjetij, ki se spuščajo v politično arena, vodijo na to polje brez potrebe tudi svoje zavode.

Tudi tokrat bi prepustil le sodišču, da razsodi o očitkih, ki jih je dvignil g. Kamenarovič zoper mene. Ker pa me g. Kamenarovič javno obtožuje, da sem zlorabil svoj položaj in pri prodaji svinka, sekvestriranega od države, oškodoval v težkih časih pred plebiscitem koroški fond in da sem prevaričil tudi upravno komisijo tehnič. vis. fonda, za milijonske iznose in to v svojo korist in me torej dolž težkega nacionalnega zločina, mi malaga čut odgovornosti, da se topot takoj zatečem k javnosti. Nihče mi ne sme zameriti, če pri tej priliki povdram, da sem od nekdaj čutil dolžnost, da poleg poslov, ki mi jih je načrtao vodstvo velikega denarnega zavoda, obracam svojo pozornost raznim nacionalnim, predvsem kulturnim težnjam naše ožje domovine. Lahko bi apeliral na voditelje mnogih naših takih institucij pri katerih osnovi ali povzdigi sem imel priliko sodelovati! Do danes sem bil pa najbolj ponosen na to, da sem s svojo iniciativno in vnemo pomagal ustanoviti fonde, iz katerih je narod črpal sredstva pri reševanju dveh svojih največjih vprašanj — koroškega plebiscita in ljubljanske visoke šole. — Ustanovitev fondov za ta dva namena, njih organizacije in udeležbo na dobičku iz prodaje svinka, način kupovanja in prodajanja, se je določila po medstrankarskem dogovoru ob odobritvi vlade, cene, za katere se je svinec prodajal, so bile vedno odobrene, ne samo od drž. uradov, temveč tudi od pri organizaciji cele transakcije udeleženih faktorjev, od katerih je bila Jadranska banka le jeden izmed večih. Koroški fond je tako dobil, glavno po moji zaslugi, tako ogromne zneske na razpolago, da mu ni bilo nikdar treba »apelirati na naisiromašnejše«, in da je pri likvidaciji koroške akcije ostalo državi na razpolago še mnogo milijonov. — Obratun o nakupu in prodaji svinka za koroški fond se je nedavno izvršil pri pokrajinski upravi brez mojega sodelovanja, ne da bi se bil s strani, ki je bolj poklicana varovati nacionalne in državne interese nego g.

* Za vsebinu poslanega odgovarja uredništvo le v okviru zakona.

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica
Ljubljanske kreditne banke v Celju**Telefon
št. 75 in 76

Delniška glavnica 50,000,000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 50,000,000 kron.

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Ptaju, Sarajevu, Splitu in Trstu. 142 50-16

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrat. kreditna in stavbena zadruga z om. zav. Prešernova ul. 15

"LASTNI DOM"

Sprejema prazilne vloge in jih obrestuje po 4½% štiri in pol % od sto, proti odpovedi (5%) pet od sto.

Kamenarovič, napram mojemu poslovanju izrekel najmanjši očitek.

Pribijam, da se nisem ne pri koroskem, ne pri fehn. vis. fondu okoristil niti z vinarem, kakor mi to očita g. Kamenarovič, ugotavljam, da sem na zadnja namigavanja ali trditve opetovano izjavil sam in po svojem pravnem zastopniku, da sem vsak trenotek pripravljen dati vsa potrebna pojasnila Jadranski banki, ali Jadranski montanski družbi, da pa je Jadranska banka, oz. g. Kamenarovič, celo navzlic zatrtilom funkcij, zavoda, da se bo to zgodilo, odklonila vsako priliko, vsak poziv, da jim dam podrobna pojasnila. Ne da bi me pozval g. Kamenarovič ali Jadranska banka, da ob roki materiala in spisov pojasnim vse podrobnosti, potrebne za presojo mojih ukrepov — je g. Kamenarovič enostransko postavil v svet očitek in jih proglašil obenem kot svojo razsodbo! To je ista metoda g. Kamenaroviča, katero smo občutili že mnogi drugi na svoji koži in utis imam, da se v tem oziru nahajam v precej dobri družbi.

Omejil sem se na splošne konstatacije, o podrobnostih bi lahko govoril, pa se zavedam konsekvens, ki bi mogle iz tega nastati, ne v mojo škodo, temveč predvsem v škodo fondov samih. — Pred sodiščem pa se mi sedaj vsled izpadov g. Kamenaroviča nudi prilika to zadevo v vseh podrobnostih razčistiti. Tie spada tudi očitek fingiranih kupcej z imaginarnimi tvrdkami, ki vsebujejo po bujni fantaziji g. Kamenaroviča kaznjiva dejanja.

Ko sem čital obtožbo g. Kamenaroviča, da sem zlorabil banko, sem smeril pogled na obširni seznam industrijskih, trgovskih in drugih gospodarskih podjetij, ki ga ponesno predložuje g. Kamenarovič svojim delničarjem, da jim pokaže vso ekonomsko moč, s katero razpolaga danes Jadranska banka. Veliko večino teh industrij in podjetij sem osnoval, oziroma pritegnil jaz v delokrog Jadranse banke, ostale moj prednik g. Herzeg. G. Kamenarovič pa niti jednega.

G. Kamenarovič je v svoji sveti strasti, da me prikaže delničarjem svote banke v najslabši luči, očito pozabil omeniti ta dejstva. Jaz jih iznašam ne v svojo hvalo, ker smatram, da se storjena dolžnost sama hvali, temveč v karakterizacijo bojnih sredstev g. Kamenaroviča.

Končno naj zavrnem še trditev, da sem dal komurkoli obvezno izjavo, da se ne bom brez dovoljenja Jadranse ban-

ke bavil z bančnimi posli. G. Kamenarovič je predrzen dovolj, da se postavlja za sodnika, kdo naj bo poklican bayiti se s prihranki ljudstva. Njegova trditev o moji pismeni obvezi je ovržena že faktom, da sem sam izstopil iz vodstva banke, ker je od trenutka, ko se je on polastil zavoda, bilo jasno, da složno so-delovanje naju dveh ni mogoče. Priznati moram, da me v tem oziru zadene mnogo krivde, ker sem navzlic resnim svrhom, si baš jaz prizadeval, da zopet pridobim g. Kamenaroviča za Jadransko banko. Legenda o moji obvezi sicer ni nova, čut sem jo že prej in sem za to od Jadranse banke zahteval pismo, da se mi jo pošlje v prepisu. Odgovora nisem dobil. Jadranska banka ima le eno izjavlo od mene, ki sem jo dal pri svojem odhodu, v svesti si svojega za zavod plodonosn. delovanja, brez vsakega pritiska in prostovoljno, i. s. izjavo, da prevzamem za svoje poslovanje vso odgovornost.

Ako ravno že leto dni ne vodim Jadranse banke in ako ravno so upravn svet in delničarji dovolili, da se je izvršil pred njimi nečuvani napad na mene, tam pa vendar toliko obzirnosti do Jadranse banke, koje uradnik sem bil 13 let, da se ne dam izvati po konkurenčnih provokacijah g. Kamenaroviča in mu nočen slediti po tej poti. Menim, da s tem mnogo bolj varujem interes Jadranse banke, nego njen sedanji ravatelj.

Zagreb, 28. maja 1922.

Avgust Praprotnik,
gen. ravn. Slavenske banke.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.
Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic.

Prostovoljna javna dražba
pohištva, posteljnine, zagrinjal,
posode in obleke dne 2. junija 1922
ob pol 9. uri dop., Gregorčičeva u. 7,
Celje. 268 1

Proda se lepa hiša

v vrhu stoeča, s širimi stanovanji, v
okolici mesta Celja. Natančneje se po-
izve v upravnitvu »Nove Dobe«. 572

Z pisalna stroja

znamke Underwood Mercedes
z vidno pisavo, še skoraj nova,
se po ceni proda. — Naslov v
upravnitvu Nove Dobe. 577 1

Potrtim srcev naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljeni skrbni
sin, brat, stric oziroma svak, gospod

FRANJO KUNST

posestnik, mesar, podnačelnik požarne brambe itd.

danes v terek, dne 30. maja 1922 ob 5. uri popoldne, po dolgi
mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere v 42. letu mirno v
Gospodu premiril.

Truplo dragega nam pokojnika se bode v četrtek, dne
1. junija ob 4. uri popoldne blagoslovilo in na tukajšnjem po-
kopališču položilo k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bode brala v župni cerkvi na
Gomilskem.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin!

GOMILSKO, dne 30. maja 1922.

Štefan in Antonija Kunst, starši.

Marica Košenina roj. Kunst, Betica Kunst, sestri.
Pavel Košenina, trgovec in veleposestnik, svak. — Bogomir,
Danica, Pavla in Milan Košenina, nečaki in nečakinje.

**Podružnica
Ljubljanske kreditne banke v Celju**Telefon
št. 75 in 76

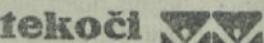
CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 50,000,000 kron.

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Ptaju, Sarajevu, Splitu in Trstu.

142 50-16

Sprejema vloge na knjižice in tekoči
račun proti ugodnemu obrestovanju.Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Proda se

567

bela lesena otročja posteljadobro ohranjena za Dm. 200 — kakor tudi
240 fižolovih prekelj za Dm. 50 —Istotam se proda **ročni voz**,
ki se ga sme obremeniti s 5 centi.**Sprejmejo se :****blagajničarka, prodajalka učenec**poštenih starišev, z dobrimi spričevali, na
deželo na Sp. Štajerskem. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe
na upravnitvu »Nove Dobe«. 570 2-1**Proda se vinograd**v bližini Konjic, amerikanski zasad v polnem
donosu, približno 1 oral zemlje, **nova iz
opeke zidana hiša** (dve sobi s po-
hištrom, 1 kuhinja, stiskalnica, hlev za dve
govedi, 2 kleti, stanovanje za viničarja.) —

Cena zmerna. 569 3-1

Nadaljna pojasnila pri gospoj Prus, Konjice.

Rupim puško dvocevko(Bocksfline) 16 — 9.3 m/m. Ponudbe
na **I. Vizovišek, Žalec.** 3-1**Vekoslav Filipič**modni salon za dame in gospode
CELJE Dečkov trg 3 CELJEnaznanjam, da sem otvoril novo de-
lavnico, kjer izvršujem vsakovrstne**obleke za dame in gospode**

571 po najnovejši modi. 3-1

Postrežba točna! Cene nizke!

Trgovski učenecz dobro šolsko izobrazbo
se sprejme v trgovini**Anton Močnik**
5-5 Celje, Glavni trg.**Andrej Oset, Maribor**

Aleksandrova c. 57 Telefon 88

Trgovina drv, premoga, sena,
slame, krompirja, fižola, žita
in drugih deželnih pridelek.

Brzojav: Andrej Oset Maribor.

Krojaška šola „Univerzal“

(za vsakovrstno prikrojevanje, šivanje oblek in perila)

otvori danes v četrtek dne 1. jun. 1922
v dvorani NARODNEGA DOMA v Celju tečaj

Ni potrebo enega leta, niti mesecev za poduk, samo en tečaj tega glasovitega sistema, pa je vsaka z sigurnim uspehom za samostalno delo po najnovejši modali vseh vrst: bluz, oblek, kostumov, sukenj v vseh vrstah in modelitetah najnovejših francoskih in angleških krojev, kakor tudi belega perila, po sistemu milanske, drezdenke in monakovske šole. Šivilje! Ne zamudite te priložnosti, radi lahkega, brzega, točnega in modernega prikrojevanja. Učenke se sprejemajo od 15-50 leta.

Vpisovanje je v Narodnem domu, kjer se dobre
tudi informacije.

Š. R. Rosič, prof.

Objava.

Za tobačne prodajne rajone Celje, Laško, Šmarje pri
Jelšah, Rogatec, Konjice in Zagorje je prevzela

monopolno veleprodajo soli**Trgovska zadruga „SLOGA“ v Celju,**

kamor je naročila pošiljati. — Sol se prodaja v originalnih monopolnih vrečah.

Sol se mora vnaprej plačati, drugače se blago ne more
odposlati. Trgovcem se priporoča skupno cele vagone na-
ročati, ker si na voznini, primanjkljaju i. t. d. prihranijo.

Trgovina z galanterijskim in modnim blagom,
► ženskim in moškim perilom ter igračami ▲

FRANC KRAMAR

144 50-17 poprej Prica & Kramar

Na drobno! CELJE Na debelo!

Zaloga cigaretnih papirčkov in stročnic.